

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค
อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
**Guidelines for Developing the Operation of Elderly School in Ladkhae
Sub-District, Chondaen District, Phetchabun Province**

กุลวดี กุลสุนทร และ โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Kulwadee Kulsoontorn and Chot Bodeerat
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : kulwadee29@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถามกับผู้สูงอายุ 2 กลุ่ม คือ ผู้สูงอายุเข้าเรียน จำนวน 100 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด และผู้สูงอายุในตำบล จำนวน 325 คน จากการแทนค่าในสูตรของยามาเน (Yamane) ใช้สถิติที่ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน วิเคราะห์โดยการสร้างข้อสรุป ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ พบว่า ผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ พบว่า ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ พบว่า 1) ปัญหา อุปสรรค และความต้องการ คือ ต้องให้หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐต่าง ๆ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรม ให้มีกิจกรรมนันทนาการ ร้องรำ ทำเพลง การเล่นดนตรี เต้นรำและการแสดง เป็นแหล่งชุมชนพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ 3. ปัญหา อุปสรรค และความต้องการ คือ ต้องให้หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐต่าง ๆ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ต้องการให้มีกิจกรรมนันทนาการ ร้องรำ ทำเพลง การเล่นดนตรี เต้นรำและการแสดง ต้องการให้เป็นแหล่งชุมชนพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ แนวทางการพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุ คือ การมีแกนนำหรือทีมงานที่เข้มแข็ง ทุ่มเท เสียสละ และมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์กิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ พยายามผลักดันให้ผู้สูงอายุ

* วันที่รับบทความ: 16 มีนาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 13 พฤษภาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 18 พฤษภาคม 2565

Received: March 16, 2022; Revised: May 13, 2022; Accepted: May 18, 2022

ทุกคนมีตัวตน สร้างเครือข่ายผู้นำที่เข้มแข็งทั้งผู้นำในชุมชนและเครือข่ายในหมู่สมาชิกของโรงเรียนผู้สูงอายุด้วยกัน ให้ความสำคัญกับภาคีเครือข่ายหน่วยงานภายนอกต่างๆ มีการเรียนรู้และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ เรียนรู้จุดแข็ง จุดอ่อนของโรงเรียน และพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้ดีขึ้น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ บุคลากร การประสานเครือข่าย ในการขับเคลื่อนงานโรงเรียนผู้สูงอายุให้สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา; การดำเนินงาน; โรงเรียนผู้สูงอายุ

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the performance of the elderly school, 2) to study the expectations of the elderly towards the operation of the elderly school, and 3) to study the problems, obstacles and guidelines for the school operation. elderly proceed according to the integrated research methodology during quantitative research is an exploratory research From distributing questionnaires to 2 groups of elderly people, 100 attending school by using the whole population. and the elderly in the sub-district of 325 people. The values were substituted in the Yamane formula using statistics that were frequency, percentage, mean, standard deviation. and qualitative research Based on in-depth interviews with 12 key informants, conclusions were analyzed. The results of the research were as follows: 1. School results for the elderly found that school results for the elderly The overall picture was at a high level. 2. Expectations of the elderly towards school operation for the elderly found that the expectation of the elderly towards school operation for the elderly The overall picture was at a high level. 3. the problems, obstacles, and demand were that the organization should allocate the budget to support the activities of the school, and provide the activity in the recreation to get together in the communities, and the guidelines for the operation of elderly school were that the school should have the strong leaders, provide the activities continuously, make the network of the leaders in the communities and the network of the elderly, give the importance to the network partners, learn and develop the operation continuously, evaluate the operation intermittently, and learn and develop the strength and the weakness of the school. Moreover, the local government should support the budget, personnel, and the coordination of the network in driving the operation of the elderly school.

Keywords : Development Guidelines; Operations; Schools for the Elderly

บทนำ

ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548 มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 1 ของประชากรทั้งประเทศ อันเป็นผลมาจากอัตราการเกิดที่ลดลงและความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ ทำให้ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวขึ้น การที่ประชากรวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศต้องมีรายจ่ายด้านสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นครอบครัวต้องแบกรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น ขณะที่ผู้สูงอายุเองเมื่อมีอายุยืนยาวขึ้นก็ยิ่งต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนรายได้หรือมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพ รวมถึงความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังต่างๆ ความพิการหรือทุพพลภาพ(กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2559 : 2) ในปีพ.ศ. 2563 ประเทศไทยมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 11,627,130 ล้านคน คิดเป็น 17.57% ประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับการศึกษาสถานการณ์ผู้สูงอายุของประเทศไทยและการคาดประมาณการเปลี่ยนแปลงในขนาดและสัดส่วนของประชากรสูงอายุในอนาคตชี้ชัดว่าปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของประชากรสูงอายุในระดับสูงกว่าในอดีตอย่างชัดเจนถึงแม้ว่าสัดส่วนและขนาดของประชากรสูงอายุในปัจจุบันจะยังไม่สูงและใหญ่มากนักแต่ในอนาคตไม่ไกลอีกเพียง 10 ปีข้างหน้าประเทศไทยจะได้ชื่อว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2563 : 3)

การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุไม่ได้หมายความว่าผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานได้ เนื่องจากผู้สูงอายุหลายคนมีศักยภาพทั้งในด้านสติปัญญาและมีสุขภาพแข็งแรง ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่ท้าทายสำหรับประเทศไทยที่จะรับมือและพัฒนาให้ผู้สูงอายุพัฒนาและดึงศักยภาพมาให้อุตสาหกรรมการพัฒนาประเทศ และควรสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีโอกาสทางการศึกษา โดยได้รับการศึกษาที่ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีโอกาสเรียนรู้และร่วมกิจกรรมกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดภูมิปัญญา รวมถึงการพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการสร้างเสริมสุขภาพกายและใจ ช่วยเพิ่มพูนทักษะชีวิตที่จำเป็น และเป็นพื้นที่ให้ผู้สูงอายุได้แสดงศักยภาพ โดยการถ่ายทอดภูมิความรู้ ประสบการณ์ที่สั่งสมมาแก่บุคคลอื่น เป็นการสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่าคู่กับชุมชนโดยผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2559 : 3-7) ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่ใช้พัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบแก่ผู้สูงอายุ เกิดทักษะด้านการดูแลตัวเองและพึ่งพาตัวเองได้ในระดับสูง เพื่อให้เป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ โดยเกิดจากการพัฒนาจากการรวมกลุ่มของชุมชนผู้สูงอายุในชุมชนเป็นหลักดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายโดยไม่มีรูปแบบที่ตายตัวขึ้นอยู่กับบริบทพื้นที่ ความต้องการของผู้สูงอายุ และเกิดจากความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนร่วมกัน(สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 2564 : 4)

โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ได้ก่อตั้งขึ้นเนื่องจาก ผู้สูงอายุให้ความสนใจ และต้องการให้มีโรงเรียนผู้สูงอายุในพื้นที่ ดังนั้นในปีงบประมาณ 2561 กองสวัสดิการสังคมองค์การบริหารส่วนตำบลลาดแคจึงได้จัดตั้ง “โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค” ขึ้น โดยมีนายกองค์การบริหาร

ส่วนตำบลลาดแคในขณะนั้นเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน และมีข้าราชการ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค และผู้สูงอายุ เป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียน จากการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแคที่ผ่านมานั้นโรงเรียนผู้สูงอายุไม่มีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และใช้งบดำเนินงานจากการบริจาคตามจิตศรัทธาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้มีจิตศรัทธาทั่วไป และวิทยากรจิตอาสา ซึ่งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแคไม่มีอาคารสถานที่ในการจัดตั้งเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุ ที่ผ่านมานั้นขอความอนุเคราะห์ด้านสถานที่จาก “วัดลาดแค” ในการเปิดการเรียนการสอนโรงเรียนผู้สูงอายุ และบ่อยครั้งที่ไม่สามารถมีการเรียนการสอนได้เนื่องจากวัดได้มีการจัดกิจกรรมทางศาสนา และเนื่องจากโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแคนั้นยังไม่ได้ดำเนินการจัดตั้งให้ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ จึงไม่สามารถของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐได้(โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค, 2563) จากปัญหาดังกล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ว่าสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับใด ผู้สูงอายุมีความคาดหวังของผู้สูงอายุอย่างไร รวมทั้งมีปัญหา อุปสรรคอย่างไรในการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแคอย่างเป็นรูปธรรม เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆ และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ จากแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 คน มีวิธีการดำเนินดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากร คือ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

- 1) ผู้สูงอายุเข้าเรียนกับโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

จำนวน 100 คน โดยจะสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุที่ผ่านมา และความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ

2) ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ตำบลลาดแค อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1,726 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค, 2564) โดยจะสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1) ผู้สูงอายุเข้าเรียนกับโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 100 คน

2) ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ตำบลลาดแค อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 325 คน ที่ได้จากสูตรของยามาเน่ (Yamane) ซึ่งใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05

1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง กลุ่มผู้นำท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ กลุ่มโรงเรียนผู้สูงอายุกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1) แบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ ทั้งตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2) แบบสัมภาษณ์ คือ สร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ คือ ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และทฤษฎี กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ $= 0.866$

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม ขอหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยต่อนายกองคการบริหารส่วนตำบลลาดแค เพื่อขอเก็บข้อมูลกับผู้สูงอายุในพื้นที่ นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสำรวจกับผู้สูงอายุ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 325 ชุด ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

3.2 แบบสัมภาษณ์ ขอหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

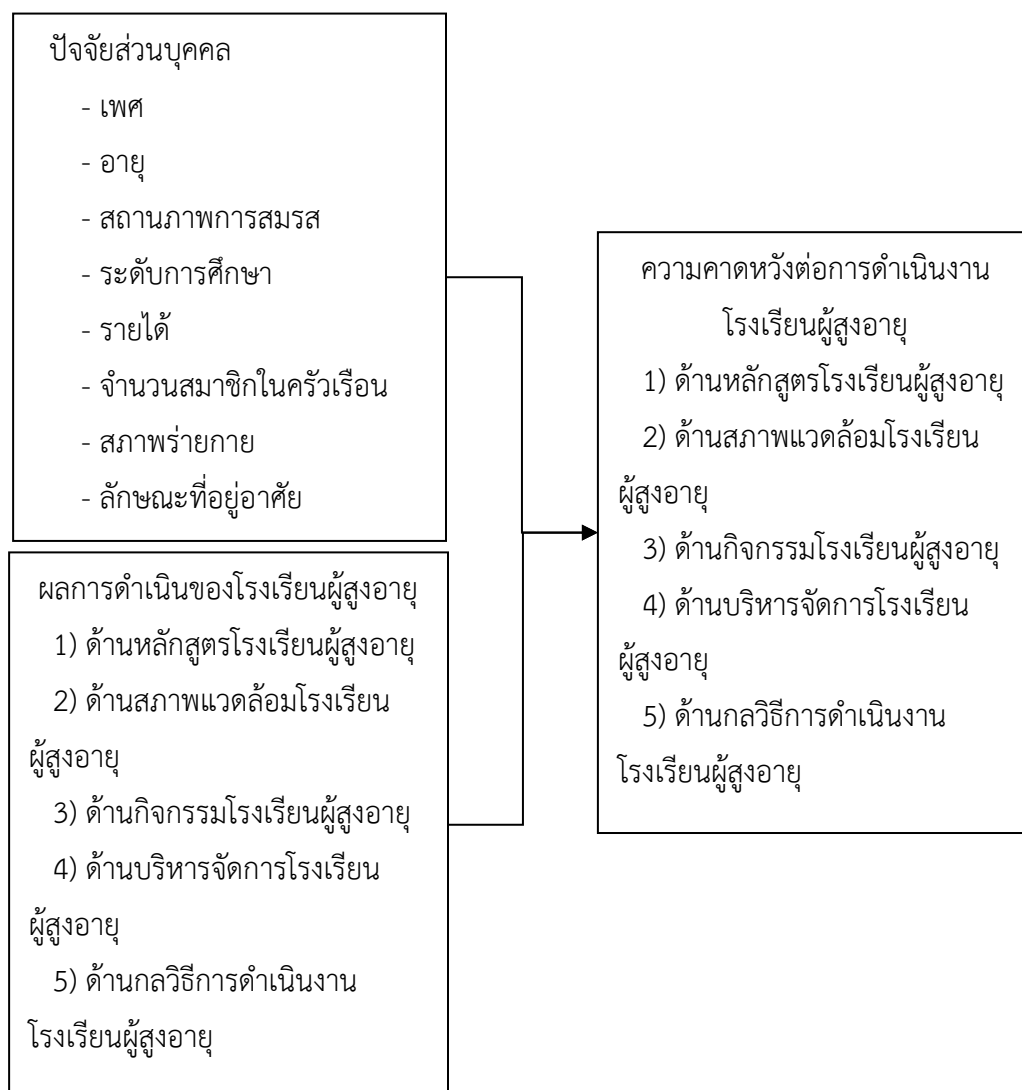
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าร้อยละ (%), ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากภาคสนามเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์โดยการสร้างข้อสรุป (Analysis Induction)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค โดยภาพรวม

(N=100)

ลำดับ	ผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ	4.56	0.434	มากที่สุด
2	ด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนผู้สูงอายุ	3.44	0.507	มาก
3	ด้านกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ	3.85	0.534	มาก
4	ด้านบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ	3.80	0.551	มาก
5	ด้านกลวิธีการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ	3.67	0.508	มาก
ภาพรวม		3.86	0.330	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผลการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.330) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ ด้านบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ ด้านกลวิธีการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ และด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนผู้สูงอายุ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค

(n=325)

ลำดับ	ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ	4.34	0.599	มาก
2	ด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนผู้สูงอายุ	4.35	0.469	มาก
3	ด้านกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ	4.37	0.487	มาก
4	ด้านบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ	4.54	0.397	มากที่สุด

5	ด้านกลวิธีการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ	4.39	0.479	มาก
ภาพรวม		4.40	0.391	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.391) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ด้านกลวิธีการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ ด้านกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ ด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนผู้สูงอายุ และด้านหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค

1. ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค

ตาราง 3 ความต้องการให้หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐต่าง ๆ สนับสนุนโรงเรียนผู้สูงอายุ

ที่	ความต้องการ	จำนวน
1	จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	354
2	จัดสวัสดิการด้านสุขภาพ	180
3	จัดบริการให้คำแนะนำปรึกษาในด้านต่างๆ	112
4	จัดรถบริการรับส่งมาโรงเรียน	312
5	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและฝึกอบรมด้านอาชีพ	284
6	จัดสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	241

จากตาราง 3 พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการให้หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐต่าง ๆ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน รองลงมา คือ จัดรถบริการรับส่งมาโรงเรียน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและฝึกอบรมด้านอาชีพ จัดสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จัดสวัสดิการด้านสุขภาพ และจัดบริการให้คำแนะนำปรึกษาในด้านต่างๆ ตามลำดับ

ตาราง 4 กิจกรรมที่ชอบในโรงเรียนผู้สูงอายุ

ที่	กิจกรรม	จำนวน
1	การตรวจสุขภาพ การให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยและการออกกำลังกาย	198
2	การอบรมพัฒนาอาชีพ เช่น การซ่อมแซมเครื่องใช้ เป็นต้น และการหารายได้	215
3	นันทนาการ ร้องรำ ทำเพลง การเล่นดนตรี เต้นรำและการแสดง	310
4	กิจกรรมด้านศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม	112
5	กิจกรรมการท่องเที่ยวละทัศนศึกษานอกสถานที่	150

จากตาราง 4 พบว่า ผู้สูงอายุชอบกิจกรรมมากที่สุด คือ นันทนาการ ร้องรำ ทำเพลง การเล่นดนตรี เต้นรำและการแสดง รองลงมา คือ การอบรมพัฒนาอาชีพ เช่น การซ่อมแซมเครื่องใช้ เป็นต้น และการหารายได้ การตรวจสุขภาพ การให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยและการออกกำลังกาย กิจกรรมการท่องเที่ยวละทัศนศึกษาสถานที่ และกิจกรรมด้านศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม ตามลำดับ

ตาราง 5 ความต้องการด้านโรงเรียนผู้สูงอายุ

ที่	ความต้องการด้านโรงเรียนผู้สูงอายุ	จำนวน
1	มีสถานที่กว้างขวาง ร่มรื่น สวยงาม	154
2	เป็นแหล่งชุมชนพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ	295
3	มีกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุอย่างหลากหลาย	251
4	มีจิตอาสาช่วยนำจัดกิจกรรมจำนวนมาก	120
5	มีงบประมาณสนับสนุนอย่างชัดเจน	199
6	เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาผู้สูงอายุต้นแบบ	99

จากตาราง 5 พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการมากที่สุด คือ เป็นแหล่งชุมชนพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ รองลงมา คือ มีกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุอย่างหลากหลาย มีงบประมาณสนับสนุนอย่างชัดเจน มีสถานที่กว้างขวาง ร่มรื่น สวยงาม มีจิตอาสาช่วยนำจัดกิจกรรมจำนวนมาก และเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาผู้สูงอายุต้นแบบ ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยสรุปแนวทางการพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค ได้ 7 แนวทาง คือ

1. มีแกนนำหรือทีมงานที่เข้มแข็ง ทุ่มเท เสียสละ และมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์กิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ มีหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่พร้อมให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ
2. มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ซึ่งจะก่อให้เกิดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งเกิดความร่วมมือร่วมใจในการขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด
3. พยายามผลักดันให้ผู้สูงอายุทุกคนมีตัวตน ได้แสดงออก มีส่วนร่วมกับทุกๆ กิจกรรม และดึงศักยภาพของผู้สูงอายุออกมาให้ได้มากที่สุด หรือสร้างเวทีในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันอยู่เสมอ ซึ่งจะก่อให้เกิดความผูกพันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน
4. สร้างเครือข่ายผู้นำที่เข้มแข็งทั้งผู้นำในชุมชนและเครือข่ายในหมู่สมาชิกของโรงเรียนผู้สูงอายุด้วยกัน
5. ให้ความสำคัญกับภาคีเครือข่ายหน่วยงานภายนอกต่างๆ เพื่อประสานพลังในการทำงานร่วมกัน
6. มีการเรียนรู้และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ เรียนรู้จุดแข็ง จุดอ่อนของโรงเรียน และพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้ดีขึ้น
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ บุคลากร การประสานเครือข่าย ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนงานโรงเรียนผู้สูงอายุให้สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยมีประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจ นำมาอภิปรายผล ดังนี้

การดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ ด้านบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ ด้านกลวิธีการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ และด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนผู้สูงอายุ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุได้รับประโยชน์จากการเข้าเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุ เช่น ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ ความรู้ด้านการฝึกทักษะอาชีพ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ ปัดแก้ว, พระครูสุตชยาภรณ์, และดิลก บุญอิม (2561 : 6) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดลำปาง มีขั้นตอนการวางแผน รายละเอียดกิจกรรม และจัดทำโครงการพร้อมรายละเอียดต่าง ๆ ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อ

วางแผนใน การดำเนินงาน ด้านเจ้าหน้าที่ บุคลากร ที่รับผิดชอบภาระหน้าที่การดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ มีเจ้าหน้าที่ของเทศบาลคอยดูแล และวางแผนในการเรียนของผู้สูงอายุ มีการเตรียมบุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ในการสอนแต่ละวิชา กำหนดไว้ในตารางสอน มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน เกิดจากมติที่ประชุมของ คณะกรรมการ เครือข่ายที่ร่วมทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน และคณะกรรมการผู้สูงอายุระดับเทศบาล ที่ร่วมกัน พิจารณากำหนดขึ้นมา ด้านภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ คณะผู้บริหารเทศบาลได้มอบหมายให้กองสวัสดิการ สังคม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ดำเนินการจัดตั้งวางรูปแบบ แนวทางและศึกษาข้อมูล มอบหมายงาน จัดหา บุคลากร และงบประมาณในการดำเนินงาน การดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ สามารถแก้ไขปัญหาภาวะซึมเศร้า ของผู้สูงอายุที่เข้ารับการอบรมได้ และผู้สูงอายุมีภาวะสุขภาพจิตดีขึ้น จนออกมาร่วมกิจกรรมในโรงเรียนหรือใน หมู่บ้านได้ ด้านการจัดกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ มีกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ ด้านพระพุทธศาสนา กิจกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และกิจกรรมนันทนาการ การจัดตั้ง โรงเรียนผู้สูงอายุประสบผลสำเร็จ จากการได้รับความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งการเข้าประชุมร่วมกัน การ ระดมความคิดเห็น การให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ มีการกำหนดหลักสูตรในแต่ละชั้นปี ทำให้ทั้งผู้เรียนและ ผู้สอนมีความชัดเจนในการรับรู้ข้อมูล

ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ด้าน กลวิธีการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ ด้านกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ ด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนผู้สูงอายุ และ ด้านหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าต้องการให้โรงเรียนผู้สูงอายุใช้หลักสูตรที่เน้น กิจกรรม นันทนาการ เพื่อสร้างความสุขให้กับผู้สูงอายุซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูโสภณพุทธิศาสตร์, พระ ปลัดบุญเจิด สุจิตโต (สุนทรสุข), พระเทิดศักดิ์ สดดินธโร (ศรีวิรัตน์), นพดล ดีไทยสงค์, และเกษม แสงนนท์ (2562 : 2) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง โรงเรียนผู้สูงอายุ : การจัดการสุขภาวะและสวัสดิการผู้สูงอายุในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการของโรงเรียนผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อ ส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและเกิดจากพฤติกรรมในการใช้ชีวิต การบริโภคอาหารและมีกิจกรรมร่วมกันใน ชุมชน ปราศจากความเครียด ส่งผลต่อสุขภาวะทางด้านร่างกายและจิตใจ ผู้สูงอายุใน ชุมชนชน จะมีอายุที่ยืนยาว กว่าผู้สูงอายุใน

ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล ลาดแค พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการให้หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐต่าง ๆ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการ จัดกิจกรรมของโรงเรียน ขอบกิจกรรมมากที่สุด คือ นันทนาการ ร้องรำ ทำเพลง การเล่นดนตรี เต้นรำและการ แสดง และมีความต้องการมากที่สุด คือ เป็นแหล่งชุมชนพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของโกสินทร์ ชี้ทางดี (2562 : 3) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัด

ลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดลพบุรี พบว่า ผู้นำหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ให้ความสำคัญ มีผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมน้อย วิทยากรไม่เพียงพอไม่มีสถานที่ในการจัดตั้งโรงเรียนอย่างเป็นทางการ ต้องอาศัยอาคารเรียนในวัดหรืออาคารขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราว ผู้สูงอายุบางส่วนเรียนไม่ครบหลักสูตร มีปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดลพบุรีพบว่า งบประมาณไม่เพียงพอเป้าหมายไม่ชัดเจน ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมน้อยเพราะเดินทางไม่สะดวกมีปัญหาสุขภาพ บางคนไม่สามารถเรียนจนครบหลักสูตรขาดวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ ไม่มีสถานที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียน แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดลพบุรีประกอบด้วย การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานหรือทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม เช่น หาสถานที่จัดกิจกรรมที่เหมาะสมที่ผู้สูงอายุ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่าย ต้องเลือกเป้าหมายที่เป็นผู้สูงอายุที่สมควรได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาที่ชัดเจน มีการสื่อสารที่เหมาะสม มีการกำหนดระยะเวลา การสร้างแกนนำและเนื้อหาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ ควรมีการสร้างความมั่นใจด้วยการจัดหาที่อยู่อาศัย ที่ปลอดภัยให้กับกลุ่มด้อยโอกาสรวมทั้งเสริมเบี้ยยังชีพให้พอเพียงกับการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุด้วยจึงจะทำให้การดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุเกิดความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค คือ การมีแกนนำหรือทีมงานที่เข้มแข็ง ทุ่มเท เสียสละ และมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์กิจกรรม มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง พยายามผลักดันให้ผู้สูงอายุทุกคนมีตัวตน สร้างเครือข่าย ให้ความสำคัญกับภาคีเครือข่าย มีการเรียนรู้และพัฒนาการดำเนินงาน มีการประเมินผลการดำเนินงาน รู้จุดแข็ง จุดอ่อนของโรงเรียน และพัฒนาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้ดีขึ้น และให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ บุคลากร การประสานเครือข่าย ในการขับเคลื่อนงานโรงเรียนผู้สูงอายุให้สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ ปัดแก้ว, พระครูสุตขยาภรณ์, และดิลก บุญอัม (2561 : 3) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบและกระบวนการจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง 1) มีการวางแผนรายละเอียดกิจกรรม ค่าใช้จ่าย สถานที่อบรม และจัดทำโครงการพร้อม 2) มีกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ 3) มีการดำเนินการประสานขอความร่วมมือและสนับสนุน จากหน่วยงานราชการอื่น และภาคเอกชน หรือชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้มีแกนนำหรือทีมงานที่เข้มแข็ง ทุ่มเท เสียสละ และมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์กิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพยายามผลักดันให้ผู้สูงอายุทุกคนมีตัวตน ได้แสดงออก มีส่วนร่วมกับทุกๆ กิจกรรม และดึงศักยภาพของผู้สูงอายุออกมาให้ได้มากที่สุด

3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างเครือข่ายผู้นำที่เข้มแข็งทั้งผู้นำในชุมชนและเครือข่ายในหมู่สมาชิกของโรงเรียนผู้สูงอายุด้วยกัน

4) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ บุคลากร การประสานเครือข่าย ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนงานโรงเรียนผู้สูงอายุให้สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาความต้องการต่อการดำเนินการของโรงเรียนผู้สูงอายุในแต่ละบริบทโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลลาดแค อำเภอนนทบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

2) ควรศึกษาการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาส เพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียนผู้สูงอายุในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) ควรศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลลาดแค อำเภอนนทบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2563). สถิติผู้สูงอายุของประเทศไทย 77 จังหวัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563. ออนไลน์.

สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/335>.

โกสินทร์ ชัยทางดี. (2562). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดลพบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี. 11 (2), 325-336.

ณรงค์ ปัดแก้ว, พระครูสุตชยาภรณ์, และติลก บุญอิม. (2561). รูปแบบและกระบวนการจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดลำปาง. รายงานการวิจัย. ลำปาง: วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูโสภณพุทธิศาสตร์ และคณะ. (2562). โรงเรียนผู้สูงอายุ : การจัดการสุขภาวะและสวัสดิการผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 6 (2), 960-972.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2564). การจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://resourcecenter.thaihealth.or.th/health-literacy/>.